

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного
мистецтва**

Тези ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції

**УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МИСТЕЦЬКІ
ПРОСТОРИ:
ІСТОРИЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

Український та європейський мистецькі простори: історія, теорія, практика: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. О. А. Сташук, Л. В. Крайлюк. – Рівне: РДГУ, 2019. 220 с.

Упорядники:

Сташук О. А., кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ;

Крайлюк Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

До збірника увійшли матеріали наукових пошуків у галузі мистецтвознавства, музеєзнавства і культурології, мистецької педагогіки та практики дослідників Києва, Полтави, Жешува (Польща), Нового Сончу (Польща), Харкова, Івано-Франківська, Острога, Запоріжжя, Рівного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ДИЗАЙН

1. **Стоколос Надія**, доктор історичних наук, професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», **Шеретюк Руслана**, доктор історичних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Набутки садово-паркового мистецтва Волині крізь призму діяльності Вацлава Борейка (перша половина XIX ст.)*.
2. **Ямборко Ольга**, кандидат мистецтвознавства, доцент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – *Образотворчий стиль килимів Олександра Саєнка 1920-х років*.
3. **Істоміна Галина**, кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. – *Сучасне професійне і народне мистецтво кераміки в Україні кінця XX – початку XXI століть: глобалізаційні впливи*.
4. **Крайлюк Любов**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Ремінісценції традиційної монументальної пластики в проєктній графіці Ніла Хасевича*.
5. **Саєнко Тетяна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Народний костюм у творчості художників сучасності*.
6. **Маслова Світлана**, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Ф. Гундертвассер. Поєднання художньої творчості з архітектурною практикою*.
7. **Локшук Ірина**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Західне Полісся: тканини майстрів с. Велимче Ратнівського району*.
8. **Перетяцько Іван**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Філософські основи творчості Густава Клімта (на прикладі «Університетських картин»)*.
9. **Підцерковна Ярослава**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Дерев'яні дитячі меблі тимчасового користування в інтер'єрі поліської хати*.

10. **Чернієнко Віра**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Симпозіум як форма інтеграційних впливів на мистецькі процеси.*
11. **Болкун Наталія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Творчість кременчуцького художника Дмитра Короля в контексті традиційної витинанки.*
12. **Дибач Ірина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Взаємозв'язок людини і природи через призму мистецтва.*
13. **Усенко Олена**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Традиції вишивки на Полтавщині.*
14. **Павлюк Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Мистецькі погляди на проблему еміграції молоді.*
15. **Галушко Яна**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Дивосвіт казкових образів Марії Приймаченко в культурному просторі сучасності.*
16. **Яремчук Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Естетизм як стильова домнанта імпресіонізму.*
17. **Клімова Катерина-Алісія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Графічний портрет у творчості полтавського художника Миколи Підгорного.*
18. **Лаврук Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Тематика бджільництва у філателії пострадянських країн: історичні аспекти.*
19. **Шепілов Олександр**, магістрант кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Місце живописного натюрморту в інтер'єрі.*
20. **Давидюк Надія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Функціональне призначення батику в країнах Стародавнього Сходу.*
21. **Усик Олена**, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Народний одяг у системі цінностей української культури.*

22. **Карповець Віта**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Інтерпретація творчості Ліни Костенко в українському мистецтві.*
23. **Гаврилюк Василина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Філософія буття та її художні інтерпретації у вічзньому декоративно-прикладному мистецтві.*
24. **Філімонова Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Фотомистецтво Рівненщини: персоналії сьогодення.*
25. **Поздняковська Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Двері як один зі стилеутворюючих елементів інтер'єру.*
26. **Молдаванцев Владислав**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні підходи до komponування християнських храмових споруд в Україні.*
27. **Сучкова Катерина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Сюрреалістичне мистецтво Рене Магрітта як джерело творчих інспірацій*

ХОРЕОГРАФІЧНЕ, ТЕАТРАЛЬНЕ ТА МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. **Швидків Галина**, Заслужений працівник культури України, доцент кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету. – *Взаємозв'язок педагогічних принципів видатних фундатора львівської вокальної школи Валерія Висотського та видатного педагога Олени Муравйової.*
2. **Маркевич Лариса**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Модернізація української балетної вистави в 60-80 рр. як переінтонування сфери мислення балетмейстерів.*
3. **Кучина Наталія**, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Музичні фестивалі Рівненщини.*
4. **Легка Ілона**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні вимоги до методики викладання сценічного танцю в закладах освіти.*

5. **Самохвалова Алла**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Соціальні танці – радість, що дарує українська народна культура.*
6. **Панасюк Анастасія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Макс Ріхтер та Ніко М'юлі: паралелі творчості.*
7. **Сімакова Світлана**, магістрантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – *Історико-культурні умови формування художнього образу в музичному мистецтві доби класицизму.*
8. **Залевська Вікторія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Творчість поета-пісняра Петра Фатенка.*

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska), **Anna Steliga**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska). – *Sztuki plastyczne w edukacji – nowe oblicza i wyzwania.*
2. **Сташук Олександр**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Тональне вирішення академічного рисунку в контексті сучасної мистецької освіти.*
3. **Steliga Anna**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska). – *Sztuki plastyczne jako forma wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.*
4. **Власюк Олена**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.*
5. **Ганжа Микола**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Використання навчально-виховних властивостей мистецтва дизайну – виклик сьогодення в освітньому середовищі.*
6. **Чернюшок Ольга**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського

- державного гуманітарного університету – *Розвиток креативного мислення у підготовці майбутніх художників-педагогів.*
7. Глушук Оксана, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Мистецько-освітній потенціал креативних просторів у міському середовищі*
 8. Кулінка Ірина, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Культурно-мистецькі проєкти в культурно-дозвілєвій практиці Рівненського обласного краєзнавчого музею.*
 9. Ковтун Анна, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Педагогічний потенціал квілінгу.*
 10. Рудописов Євген, магістр, вчитель образотворчого мистецтва дитячої школи мистецтв №1 (м. Запоріжжя) – *Особливості вивчення парадного портрета в загальноосвітній школі.*
 11. Єфимець Людмила, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Туристична сфера України як сегмент культурної політики держави: історія та історіографія проблеми*

традиційний поліський одяг нотки новаторства. Це проглядається у крої та пошитті вбрання, розміщенні декору на вбранні, що виокремлює її творчість на тлі регіональних традицій.

Збереження та популяризація текстильного мистецтва Західного Полісся на виставках різноманітного рівня авторства непересічних ткаць с. Велимче заслуговує на увагу у напрацюваннях мистецтвознавців, музейних працівників, колекціонерів, поціновувачів декоративно-прикладного мистецтва.

Перетяцько Іван
магістрант кафедри
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва
Рівненський державний гуманітарний університет

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ТВОРЧОСТІ ГУСТАВА КЛІМТА
(НА ПРИКЛАДІ «УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КАРТИН»)

На зламі XIX і XX століття у філософії сформувалося багато нових проблем. Ці проблеми вимагали теоретичного вирішення, що зумовило бурхливий розвиток людської думки. Перед філософією постали зовсім нові питання: людина і техніка, людина і природа, глобальне моделювання розвитку людського суспільства. Каталізатором нових філософських пошуків стали глобальні соціально-економічні протиріччя, що стали прелюдією Першої світової війни. Так як ці проблеми стосувалися всіх, нові філософські ідеї сильно впливали на суспільне життя, і митці як частина суспільства, відображали ці настрої у своїх творах. Густав Клімт не став винятком. Дослідники його творчості знаходять «сліди» багатьох філософських течій в роботах художника. Ніцшеанство, фройдизм, феноменологія та інші напрями знайшли місце в творчості цього австрійського художника [5, 48].

Центральне місце в творчості Густава Клімта, як і в усьому модерні, займав жіночий образ. Але він не був схожий на попередні інтерпретації жінки

у мистецтві як формально, так і змістовно. І, в першу чергу, змістовно, адже нові ідеї, про які було згадано вище, переосмислювали жіноче начало, місце жінки у суспільстві і світі, її внутрішній зміст [4, 7].

Яскравим прикладом відображення нових ідей є «Університетські картини» австрійського художника «Філософія», «Медицина», «Юриспруденція». Особливо цікаво виглядає сама концепція картини «Філософія». Клімт сприймав філософію як синтез своїх уявлень про світ і, одночасно, як пошук власного стилю. Завдання замовника картини, який хотів, щоб Клімт зобразив перемогу світла над темрявою, художник не виконував. Замість цього він показав перемогу темряви над усім. Ця ідея походить з праць А. Шопенгауера і Ф. Ніцше, які поривали із традиційними раціональними принципами пізнання, вважаючи людину істотою ірраціональною, яка має протистояти нав'язаним устоям. Такі ідеї в свідомості суспільства викликали більше сум'яття, ніж рішучості. Клімт, як і Ніцше, знімав табу на обговорення або зображення тем, які раніше ігнорувалися. На полотні Клімта зображені хвороби, фізичне згасання, злидні з абсолютною прямою, без акценту на вигідні для традиційної свідомості аспекти. Ідеї Ніцше знайшли відображення і на полотні «Медицина». На цій картині зображені тіла, що зливаються в єдиний потік. В цьому потоці наявні всі стадії життя, від народження до смерті. Богиня Гігієя стоїть спиною до цього потоку, що виражає безсилля медицини перед Фатумом, перед силами Долі. Сама богиня Гігієя не є символом вченого просвітництва. Вона постає в образі загадкової, привабливої «фатальної жінки» (*femme fatale*), що являє продукт суспільного настрою того часу. Вищезгаданий потік людських тіл, де в центрі знаходиться скелет, уособлює ідею Ніцше про те, що смерть-це найвища точка життя [2].

І «Філософія», і «Медицина» виражають безсилля людини перед долею, де людина є заручником свого ества і постійно знаходиться в страху перед біллю і смертю. Також художник відобразив страх суспільства перед тими ідеями, які воно ж і породило (ніцшеанство). Такі настрої були характерні для тогочасної богеми, що впадала в декаданс і вдавалася до містичних практик.

Третя картина «Юриспруденція» продовжує думку попередніх картин. На ній зображені три оголені жіночі фігури, які обрамлені чорною субстанцією. Вони жорстоко карають старого, який зовсім не схожий на злочинця. Створюється похмурий настрій через замкнутість і стиснення композиції. Автор прибрав безмежний простір, який був наявний на попередніх картинах. Верхню частину полотна займають три алегоричні жіночі фігури, які уособлюють складові юриспруденції. Вони знаходяться ніби на далекій вершині, що робить їх відірваними від процесу, який розгортається знизу полотна. Як було зазначено вище, ця картина відрізняється від попередніх, адже тут відчувається вплив ще одного мислителя – З. Фрейда. Клімт трактує жіночу сексуальність в поняттях психології несвідомого. Сексуальність постає як визволена сила, що контрастує із науковим знанням. Картина стає схожа на сновидіння, які вивчав Фрейд. Тіла перетікають в орнаменти, а орнаменти в тіла. Клімт брав і чоловічі, і жіночі символи зі світу фрейдистських сновидінь [5, 54].

Всі ці картини об'єднує вчення А. Шопенгауера про наявність світової волі, тобто коли всі вчинки людини ініційовані чужою безжалісною до самої людини волею, де страждання не уникнути, адже життя це і є страждання у боротьбі зі смертю. Звідси домінування Фатуму в «Університетських картинах» художника. Однак, не дивлячись на весь фаталізм картин Клімта, в його роботах наявний сильний вітальний пафос. Символи смерті не домінують на полотнах. Еротика Клімта позбавлена болючості або чогось нездорового, вона пов'язана із радісними відчуттями і лежить на поверхні, а не прихована в глибинах підсвідомості [5, 50].

Отже, «Університетські картини» Густава Клімта пропагують не так фаталізм і безсилля людини в боротьбі за своє щастя, скільки складність і неоднозначність світу, в якому живе людина. Художник за допомогою алегорій, фантастичних і міфологічних алюзій, складних орнаментів зображав життя у всьому його різноманітті, намагаючись охопити всі аспекти буття.

Список використаних джерел :

1. Густав Климт [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://gallerix.ru/album/Klimt> (03.10.19).
2. Искусство – Густав Климт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://han.gorod.tomsk.ru/index-1199941738.php> (03.10.19).
3. Кривицкий Л.В. Шопенгауэр, Артур // История философии : Энциклопедия / Сост. А.А. Грицанов. Мн.: Книжный дом, 2002. С. 1293 – 1295.
4. Патрикеева М.М. Женский образ в изобразительном искусстве стиля модерн : На материале творчества Густава Климта : Автореф. дис. ... канд. культурологии . Саранск., 2006. 171 с.
5. Цилакова Ю.В. Г.Климт : Диалог философии и искусства. М. : Эксмо, 2012. 56 с.

**Підцерковна Ярослава Йосипівна,
старший викладач,
Рівненський державний гуманітарний університет**

ДЕРЕВ'ЯНІ ДИТЯЧІ МЕБЛІ ТИМЧАСОВОГО КОРИСТУВАННЯ В ІНТЕР'ЄРІ ПОЛІСЬКОЇ ХАТИ

Важливе місце в житті селян Рівненського Полісся займало власне житло – хата. Тут вони проживали зі своєю сім'єю, займалися господарством, народжували та виховували дітей і передавали у спадок вагомі та найкращі знання пращурів.

Традиційний інтер'єр поліської хати відображав господарсько-побутові потреби селянської сім'ї. Його облаштування було наймовірно простим, відзначалось утилітарним, практичним, оптимальним, поліфункціональним використанням жилої площі. Кожний кут хати мав своє конкретне призначення, і кожна річ – своє раз і назавжди визначене місце. Меблі – своєрідна частина житла, розміщувалися строго у визначеній послідовності.

Однак, інтер'єр поліської хати не вирізнявся особливою статичністю. Він змінювався відповідно до днів тижня та великих календарних свят. За свідченнями Г. Лозко: «В інтер'єрі також відображалися значні події родинного життя [8, 325]. З огляду на цей факт, враховуючи не випадковий характер